

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Педагогіка

1. Основна інформація про дисципліну

Рівень освіти перший (бакалаврський)

Тип дисципліни: обов'язкова

Форма навчання: денна

Освітній ступінь: бакалавр

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта

Освітня програма: Середня освіта: біологія та здоров'я людини

Рік навчання: 1-й Семестр: 2-й

Кількість кредитів (годин): денна форма навчання 5 (150 год.: 30 год. - лекції; 28 год. - семінарські; консультації – 2 год.; 90 год. - самостійна робота); заочна форма навчання 5 (150 год.: 6 год. - лекції; 8 год. - семінарські; 136 год. - самостійна робота).

Мова викладання: українська

Консультації: згідно затвердженого графіку.

2. Інформація про викладача

ПІБ: Кічук Надія Василівна

Науковий ступінь, вчене звання, посада: доктор педагогічних наук, професор

Кафедра: загальної педагогіки і спеціальної освіти

Робочий e-mail: ldgu_pedfakultet@ukr.net

3. Опис та мета дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні і методичні основи організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти; ознайомлення з сучасними уявленнями про цілі і цінності педагогічної освіти, проблемами навчання і виховання студентів та школярів, традиційними та інноваційними підходами до їх вирішення.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка» є: забезпечення теоретичної і практичної підготовки студентів до виконання функціональних обов'язків вчителя; розвиток педагогічних здібностей студентів; виховання професійно значущих якостей педагога; ґрунтовне вивчення студентами фундаментальних питань освіти і виховання, загальних закономірностей, принципів, форм, методів навчання та виховання різних вікових груп.

Передумовами для вивчення дисципліни є цикл теоретичних та практичних дисциплін: «Психологія», «Вступ до спеціальності з основами наукових досліджень» тощо.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальний курс пов'язується з циклом навчальних дисциплін «Методика навчання біології», «Методика позакласної та позашкільної роботи з біології».

Основними завданнями вивчення дисципліни «Педагогіка» є:

- надання студентам знань теоретичних положень педагогіки;

- систематизація способів засвоєння, відтворення і тлумачення основних понять педагогіки;
- практичне оволодіння технікою керівництва процесом навчання й виховання;
- оволодіння ефективними шляхами впливу на розвиток особистості;
- формування професійно-педагогічної позиції, потреби у самовдосконаленні;
- формування освіченої, творчої особистості майбутнього педагога.

4. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка» студенти мають навчитися організовувати власну професійну діяльність на сучасних педагогічних засадах. Вони повинні вміти:

- здобувати необхідні знання філософських основ педагогіки, дидактики, теорії і практики виховання, школознавства, педагогічної майстерності;
- застосовувати набуті знання, розв'язуючи професійно орієнтовані завдання;
- проєктувати цілі власної майбутньої професійної діяльності, розробляти програми їх досягнення;
- розробляти і здійснювати програму самовдосконалення, самоосвіти.

5. Структура дисципліни

Змістовний модуль 1. Загальні основи педагогіки

Тема № 1. Педагогіка як наукова галузь. Методологія педагогіки.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.): Визначення сутності педагогіки в системі гуманітарних наук. Об'єктивні соціально-економічні передумови виникнення й розвитку педагогічної теорії. Об'єкт, предмет педагогіки. Функції педагогіки: фундаментальна та прикладна, рівні їхньої реалізації. Основні категорії педагогічної науки: виховання, освіта та навчання. Методологія педагогіки, її рівні, підходи. Педагогічне дослідження, науковий апарат дослідження. Методи педагогічних досліджень, їх класифікація.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Анєнкова І.П., Байдан М.А., Русова В.М. Педагогіка. Навч. посіб./ І.П. Анєнкова, А.М. Байдан, В.М. Русова. К.: Каравела, 2018. 2. Волкова Н.П. Педагогіка. Навч. посіб./ Н.П. Волкова . К.: Академія, 2012. 3. Главацька О.Л. Основи самовиховання особистості: Навч. посіб. / О.Л. Главацька - К.: Каравела, 2018. 4. Буркова Л. В. (2011). Теоретико-методологічні засади застосування інноваційних технологій у підготовці фахівців соціономічних професій у вищій школі. Автореф. дис. д-ра пед. наук. 13.00.04. КНУ ім. Т. Шевченка.
<p>Завдання для самостійної роботи: Визначити сутність поняття „педагогіка”, її предмет, об'єкт, функції та завдання. Основні категорії науки. Схарактеризуйте міжпредметні зв'язки педагогіки з іншими науками. Визначити систему педагогічних наук. Окресліть основні віхи становлення педагогіки як науки. Дайте характеристику українській народній педагогіці.</p>	<p>Закон України «Про вищу освіту»// http://zakon0.rada.gov.ua/laws/1556-18 Конвенція ООН про права дитини// http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_021</p>
<p><u>Робота зі словником:</u> педагогіка, виховання, навчання, освіта, розвиток, формування. <u>Робота з першоджерелами:</u> підготуйте 3 бібліографічні картки з додаткової літератури з теми заняття. Складіть схему лекції.</p>	

Тема № 2. Особистість як предмет виховання. Фактори розвитку особистості.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <p>Поняття про особистість, її розвиток і формування. Закономірності фізичного і психічного розвитку. Основні фактори розвитку особистості. Взаємозв'язок зовнішніх і внутрішніх умов розвитку. Роль діяльності і спілкування у розвитку особистості. Роль активності учня в особистісному розвитку. Поняття про саморозвиток особистості. Внутрішні суперечності як рушійні сили розвитку.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бондар В. Педагогіка і філософія: взаємодія і взаємозв'язок // Вища освіта України. 2002. № 3. С. 9-12. 2. Волкова Н.П. Педагогіка: навч. посіб. Вид. 3-тє. Київ : Академвидав, 2009. С. 14-18. 3. Зайченко І. В. Педагогіка: підруч. Вид. 3-є, переробл. та доповн. Київ: Вид. Ліра, 2016. С. 6-21. 4. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка: підруч. Київ: Знання, 2007. С. 43-47. 5. - Мойсеюк Н. Є. Педагогіка: навч. посіб. Вид. 5-є., доп. і переробл. Київ, 2007. С. 11-40.
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <p>Педагогіка як розгалужена система наукових знань. Філософія виховання як фундамент педагогіки. Історія педагогіки. Загальна педагогіка та її основні розділи. Галузі педагогіки: дошкільна та шкільна педагогіка; педагогіка вищої школи; соціальна педагогіка; дефектологія (сурдопедагогіка; тифлопедагогіка; олігофренопедагогіка); методики викладання.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 6. Закон України «Про вищу освіту» // http://zakon0.rada.gov.ua/laws/1556-18 7. Конвенція ООН про права дитини // http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_021 8. Стельмахович М.І. Українська народна педагогіка. Київ: ІЗМН, 1997. С. 53-70. 9. Фіцула М.М. Педагогіка: навч. посіб. Вид. 2-є. Київ: Академвидав, 2007. С. 330-393.
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Предмет і завдання педагогіки (занотувати міркування видатних педагогів про педагогіку як науку, мистецтво чи технологію, значення педагогічної науки у формуванні особистості дитини, роль педагогічної теорії у діяльності педагога у дошкільному закладі; скласти опорні схеми співвідношення основних категорій загальної педагогіки).</p>	

Змістовний модуль 2. Дидактика

Тема № 3. Дидактика – теорія освіти й навчання.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <p>Поняття дидактики, її предмет та функції. Основні категорії дидактики: навчання, освіта, принципи навчання, зміст освіти, методи навчання, організаційні форми навчання. Історія становлення та розвитку дидактики. Зв'язок дидактики з іншими науками. Загальна теорія навчання і методики окремих предметів з основ наук, їх взаємозв'язок.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Компетентність саморозвитку фахівця: педагогічні засади формування у вищій школі. (2007). Монографія. За ред. Н.В. Кічук. Ізмаїл / ІДГУ. 2. Бондар В. Педагогіка і філософія: взаємодія і взаємозв'язок // Вища освіта України. 2002. № 3. С. 9–12. 3. Волкова Н. П. Педагогіка: навч. посіб. Вид. 3-тє. Київ : Академвидав, 2009. С. 14–18. 4. Зайченко І. В. Педагогіка: підруч. Вид. 3-є,

<p>Семінарське заняття (2 год.): Двосторонній характер процесу навчання. Протиріччя як рушійні сили процесу навчання, Функції процесу навчання Етапи та рівні засвоєння знань. Формування умінь та навичок.</p>	<p>переробл. та доповн. Київ : Вид. Ліра, 2016. С. 6–21. 5. Кузьмінський А.І., Омеляненко В. Л. Педагогіка: підруч. Київ : Знання, 2007. С. 43–47. 6. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: навч. посіб. Вид. 5-е., доп. і переробл. Київ, 2007. С. 11–40. 7. Сухомлинський В.О. Сто порад учителів (порада 51). Вибр. твори в 5-и т. Т. 2. Київ : Рад. школа, 1977. С. 532–535.</p>
<p>Завдання для самостійної роботи: Проаналізуйте пораду 51 з книги В.О. Сухомлинського "Сто порад учителів". Визначте умови, за яких виховання стає вирішальним чинником розвитку дитини в сучасних умовах.</p>	

Тема № 4. Зміст освіти в сучасній школі.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.): Загальна характеристика змісту освіти. Фактори, які впливають на розробку змісту освіти. Теорії організації змісту освіти. Наукові основи визначення змісту освіти та його удосконалення. Документи, що визначають зміст загальної середньої освіти. Державний стандарт загальної середньої освіти. Структура навчального плану та навчальної програми. Підручники та навчальні посібники, їх функції та структурні компоненти. Закони процесу навчання. Сутність поняття «закономірності навчання», об'єктивні та суб'єктивні закономірності навчання. Система дидактичних принципів та їх характеристика. Правила реалізації принципів навчання.</p>	<p>1. Зайченко І.В. Педагогіка. К.: Освіта України, КНТ, 2008. 528 с. 2. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання. К.: Вища школа, 2005. 343 с. 3. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Теорія і методика виховання. К.: Знання 2008. 415 с. 4. Максимюк С.П. Педагогіка: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2009. 670 с. 5. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: Навчальний посібник. – 5-те вид. К.: Кондор, 2007. 656 с. 6. Пальчевський С.С. Педагогіка: навчальний посібник. – Друге вид. К. : Каравела, 2008. 496 с. 7. Державний стандарт базової середньої освіти / https://mon.gov.ua/ua 8. Модельні навчальні програми для 5-9 класів Нової української школи (запроваджуються поетапно з 2022 року)</p>
<p>Семінарське заняття (2 год.): 1. Навчання як педагогічний процес та його сутність. 2. Основні функції навчання - освітня, виховна й розвивальна. Основні складові навчального процесу: - Мета навчання. - Завдання навчання. - Зміст освіти (навчання). - Методи навчання. - Засоби навчання. - Форми організації навчання. - Результати навчання. - Принципи навчання.</p>	
<p>Завдання для самостійної роботи:</p>	

Проаналізуйте пораду 51 з книги В.О. Сухомлинського "Сто порад учителів". Визначте умови, за яких виховання стає вирішальним чинником розвитку дитини в сучасних умовах.	
--	--

Тема 5. Методи навчання.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.): Сутність поняття «метод навчання». Класифікація методів навчання. Характеристика методів навчання, умови ефективності їх застосування. Фактори, що впливають на вибір методів навчання.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дидактика: теорія і практика. Навчально-методичний посібник для студентів гуманітарних факультетів / О.С. Березюк, О.М. Власенко. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 212 с. 2. Зайченко І.В. Педагогіка. К.: Освіта України, КНТ, 2008. 528 с. 3. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання. К.: Вища школа, 2005. 343 с. 4. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Теорія і методика виховання. К.: Знання 2008. 415 с. 5. Максимюк С.П. Педагогіка: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2009. 670 с. 6. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: Навчальний посібник. – 5-те вид. К.: Кондор, 2007. 656 с. 7. Пальчевський С.С. Педагогіка: навчальний посібник. – Друге вид. К.: Каравела, 2008. 496 с. 8. Анєнкова І.П., Байдан М.А., Горчакова О.А., Руссол В.М. Педагогіка. Навчальний посібник / І.П. Анєнкова, М.А. Байдан, О.А. Горчакова, В.М. Руссол : Львів : "Новий Світ 2000", 2020. 567 с. 9. Нормативні документи. Нова українська школа. https://padlet.com/galka_mar/j7iv5ubzgyhi
<p>Семінарське заняття (2 год.): Поняття про методи виховання. Класифікація методів виховання: а) методи формування свідомості особистості; б) методи організації діяльності і формування досвіду громадської поведінки; в) методи стимулювання діяльності і поведінки; г) методи контролю у вихованні. Поняття про форми виховання. Підходи до їх класифікації. Основні напрями виховання.</p>	
<p>Завдання для самостійної роботи: Підготувати реферат (теми за вибором). Філософські основи педагогіки (занотувати міркування видатних педагогів про особистість учителя; спроектувати філософські концепції і системи на педагогічну науку; добір бібліографії до теми). На основі аналізу підрозділу «Виховання на цінностях» Концепції «Нова українська школа» визначте, які цінності є визначальними у змісті виховання.</p>	

Тема 6. Форми організації навчання.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.): Поняття про форми організації навчання. Розвиток організаційних форм навчальної роботи у школі. Характеристика класно-урочної системи, її переваги, недоліки та шляхи удосконалення. Урок як основна форма організації навчання у сучасній школі. Вимоги до уроку. Типи та структура уроків. Підготовка вчителя до</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дидактика: теорія і практика. Навчально-методичний посібник для студентів гуманітарних факультетів / О.С. Березюк, О.М. Власенко. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 212 с. 2. Зайченко І.В. Педагогіка. К.: Освіта України, КНТ, 2008. 528 с. 3. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання. К.: Вища школа, 2005. 343 с.

уроку. Характеристика додаткових форм організації навчання. Альтернативні форми організації навчання, технології їх застосування.	4. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Теорія і методика виховання. К.: Знання 2008. 415 с.
<p>Семінарське заняття (2 год.): Форма організації навчання» як дидактична категорія. Загальна характеристика форм організації навчального процесу. Форми організації навчального процесу у закладах дошкільної та середньої освіти. Форми організації навчального процесу у професійно-технічних навчальних закладах. Форми організації навчального процесу у закладах вищої освіти.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методологічна основа процесу навчання. 2. Характеристика принципів та правил навчання. 3. Нормативні документи змісту освіти. 4. Вимоги до використання методів і засобів навчання. 5. Сучасна система оцінювання знань, умінь та навичок. 	<ol style="list-style-type: none"> 5. Максимюк С.П. Педагогіка: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2009. 670 с. 6. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: Навчальний посібник. – 5-те вид. К.: Кондор, 2007. 656 с. 7. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red. N.M. Bibik. – Kyiv : Litera LTD, 2018. 160 s. 8. Анєнкова І.П., Байдан М.А., Горчакова О.А., Руссол В.М. Педагогіка. Навчальний посібник / І.П. Анєнкова, М.А. Байдан, О.А. Горчакова, В.М. Руссол : – Львів : “Новий Світ 2000”, 2020. 567 с. 9. Нормативні документи. Нова українська школа. https://padlet.com/galka_mar/j7iv5ubzgyhi
<p>Завдання для самостійної роботи: Визначте, чи тотожні поняття «навчально-виховний процес», «педагогічний процес», «освітній процес»? Обґрунтуйте свою думку. Доведіть, що процес виховання відрізняється від процесу навчання. Покажіть, що між ними спільного, а що відмінного. Відповідь аргументуйте і структуруйте.</p>	

Тема 7. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.): Сутність контролю та його функції. Принципи контролю. Види та методи контролю. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка: підруч. Київ : Знання, 2007. 2. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: навч. посіб. Вид. 5-е., доп. і переробл. Київ, 2007. С. 11-40. 3. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка: навч. посіб. Суми : Ред.-вид. відділ СДПУ, 1999. 300 с.
<p>Семінарське заняття (2 год.): Види та методи контролю. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів</p>	<ol style="list-style-type: none"> 4. Чепіль М. Порівняльна педагогіка. Дрогобич, 2010. 133 с. 5. Лозова В.І., Тройко Г.В. Теоретичні основи виховання і навчання: Навчальний посібник / Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. – 2-

<p>Завдання для самостійної роботи: У чому, на Вашу думку, полягає головна функція освіти в суспільстві? Проаналізуйте підходи авторів різних підручників, навчальних посібників з педагогіки до визначення її об'єкта та предмета. Що є спільним у цих визначеннях?</p>	<p>є вид., випр. і доп. – Харків: «ОВС», 2002. 400 с.</p>
---	---

Тема 8. Технології навчання.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.): Сутність поняття «технології навчання» та історія його виникнення. Ігрові технології навчання, їх класифікація. Мозкова атака, види мозкових атак, етапи проведення. Особливості ситуаційного навчання</p>	<p>1. «Інноваційні освітні технології»: навчально-методичний посібник / упорядник Л.М. Прокопів. - Івано-Франківськ, 2020. 172 с. 2. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н.П. Наволокова. – Х.: Вид. група «Основа», 2009. 176 с.</p>
<p>Семінарське заняття (2 год.): Педагогічні технології на основі активізації і інтенсифікації діяльності учнів. Ігрові технології. Проблемне навчання. Технологія «Створення ситуації успіху». Технології інтенсифікації навчання на основі схемних і знакових моделей навчального матеріалу.</p>	<p>3. Лебедик Л.В., Стрельников В.Ю., Стрельников М.В. Сучасні технології навчання і методики викладання дисциплін: Навчально-методичний посібник для слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти / Л.В. Лебедик, В.Ю. Стрельников, М.В. Стрельников. – Полтава: АСМІ, 2020. 303 с.</p>
<p>Завдання для самостійної роботи: Презентуйте освітні технології на основі активізації та інтенсифікації діяльності школярів.</p>	<p>4. Максимюк С.П. Педагогіка: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2009. 670 с. 5. Михайліченко М.В., Рудик Я.М. Освітні технології: навчальний посібник. – К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2016. 583 с. 6. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: Навчальний посібник. – 5-те вид. К.: Кондор, 2007. 656 с. 7. Янкович О.І. Освітні технології сучасних навчальних закладів: навчально-методичний посібник / О. Янкович, Ю. Беднарк, А. Анджеєвська. – Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2015. 212 с.</p>

Змістовний модуль 3. Теорія виховання

Тема 9. Загальна характеристика процесу виховання.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.): Теорія виховання як складова частина педагогічної науки. Характеристика сучасних наукових підходів до виховання. Сутність процесів виховання, самовиховання та перевиховання особистості. Мета виховання. Аналіз «Концепції національного виховання дітей</p>	<p>1. Педагогічна майстерність: Підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін.; За ред. І.А. Зязюна. – 2-ге вид., допов і переробл. – К.: Вища шк., 2004. 422 с. 2. Теорія виховання: навч. посіб. / Башкір; за загальною редакцією С.Т. Золотухіної. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2016. 96 с.</p>

<p>та молоді в Україні». Структура, рушійні сили та основні етапи процесу виховання. Основні закономірності процесу виховання. Специфіка принципів виховання. Характеристика принципів виховання. Правила виховання.</p>	<p>3. Методика організації виховної роботи в сучасній школі: навчальний посібник / Л.В. Кондрашова, О.О. Лаврентьєва, Н.І. Зеленкова. – Кривий Ріг, 2008. 105 с.</p> <p>4. Маценко Л.М. Теорія і методика виховання : навчальний посібник. Вид. 3-тє, доп., перероб. – Київ : ЦП «Компринт», 2019. 319 с.</p> <p>5. Бех В. Національне виховання в контексті глобалізаційних процесів: актуальні питання / В. Бех // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2011. – № 1. С. 11-13.</p>
<p>Семінарське заняття (2 год.): Поняття про зміст виховання. Проблема змісту виховного процесу у сучасному освітньому закладі. Характеристика основних напрямків змісту виховання. Особливості змісту виховання в освітніх закладах середньої освіти зарубіжних країн.</p>	
<p>Завдання для самостійної роботи: Розкрийте сутність діяльнісно-особистісної концепції виховання. Поясніть поняття “виховання” у широкому та вузькому розумінні.</p>	

Тема 10. Методи та засоби виховання.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.): Поняття про методи виховання. Класифікація методів виховання. Методи формування свідомості особистості. Методи організації діяльності, спілкування та формування досвіду суспільної поведінки. Методи стимулювання діяльності і поведінки. Методи самовиховання. Поняття прийому і засобу виховання. Умови оптимального вибору і ефективного застосування методів виховання.</p>	<p>1. Практикум з педагогіки: Навчальний посібник: Видання 2-ге, доповнене і перероблене / За заг. ред. О.А. Дубасенюк, А.В. Іванченка. – Житомир: Житомир. держ. пед. ун-т, 2002. 482 с.</p> <p>2. Кондрашова, Л.В., Лаврентьєва, О.О., Зеленкова, Н.І. Методика організації виховної роботи в сучасній школі: навчальний посібник / Л.В. Кондрашова, О.О. Лаврентьєва, Н.І. Зеленкова. – Кривий Ріг : КДПУ, 2008. 187 с.</p> <p>3. Методика виховної роботи з використанням народних традицій: методичні рекомендації / Л.Є.Соколова, І.В. Соколова. Кривий Ріг: КДПУ, 2000. 50 с.</p> <p>4. Воропай О. Перлини української культури: Звичаї нашого народу. Етнографічний нарис. Дніпропетровськ: Арт-Вертеп, 2007. 350 с.</p> <p>5. Книга класного керівника: Довідково-методичне видання / С.В. Кириленко, Н.І. Косарева. Х.: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2005. 560 с.</p> <p>6. Кондрашова Л.В. Превентивная педагогіка. К.: Вища школа, 2005. 31 с.</p>
<p>Семінарське заняття (2 год.): Сутність методів виховання. Методи формування свідомості особистості Методи організації діяльності та формування досвіду суспільної поведінки. Методи стимулювання діяльності й поведінки</p>	
<p>Завдання для самостійної роботи: Охарактеризуйте методи, форми і засоби виховання і самовиховання.</p>	

Тема 11. Основні напрями виховання.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.): Характеристика основних напрямків виховання. Завдання та шляхи розумового виховання. Система морального виховання. Громадянське виховання. Трудове виховання та профорієнтаційна робота у сучасній школі. Сутність і завдання естетичного виховання школярів. Фізичне виховання. Екологічне виховання, його завдання та зміст. Статеве виховання. Правове виховання.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Волкова Н.П. Педагогіка: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. - К.: Видавничий центр Академія", 2001. - 576 с. 2. Зайченко І.В. Педагогіка: Навчальний посібник. – К.: Освіта України, КНТ, 2008. 528 с. 3. Лозова В.І., Троцько Г.В. Теоретичні основи виховання і навчання: Навчальний посібник / Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. - 2-е вид., випр. і доп. - Харків: ОВС", 2002. 400 с. Максимюк С.П. Педагогіка : Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2005. 667 с.
<p>Семінарське заняття (2 год.): Суть змісту виховання. Основні напрямки виховання в умовах сучасної школи. Формування світогляду і громадянської активності школярів. Моральне виховання. Трудове виховання. Фізичне виховання. Естетичне виховання. Засвоєння соціального досвіду. Самовиховання.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 4. Пехота О.М. Індивідуальність учителя: теорія і практика: Навч. посіб. – Миколаїв: Іліон, 2009. 272с. 5. Холковська І.Л. Методика виховної роботи: Курс лекцій / І.Л. Холковська. – Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2016. 192 с. 6. Кульневич С.В. Виховна робота в сучасній школі: від колективізму до взаємодії: навч.-метод. посіб. / С.В. Кульневич. – К.: Педагогіка. 2006. 272 с. 7. Поясик О. І., Лаппо В. В. Методика виховної роботи : навч. посібник. – Івано-Франківськ : Видавництво Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2011. 202 с.
<p>Завдання для самостійної роботи: Підготуйтеся до дискусії на тему "Ідеал сучасної людини" Складіть орієнтовну програму самовиховання учнів основної школи. Доведіть хибність прислів'я "робота не вовк, в ліс не втече".</p>	

Тема 12. Організаційні форми виховної роботи.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.): Поняття позакласної і позашкільної виховної роботи. Характеристика масових форм виховної роботи. Характеристика групових форм виховної роботи. Характеристика діяльності позашкільних навчально-виховних закладів.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бех І.Д. Психологічні джерела виховної майстерності [Текст]: навч. посіб. / І.Д. Бех. – К.: Академвидав, 2009. 248 с. 2. Твердохліб Т.С. Педагогічна майстерність класного керівника в організації виховної роботи: навч.-метод. посіб. / Т.С. Твердохліб; за заг. ред. В.І. Лозової. – Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2017. 156 с.
<p>Семінарське заняття (2 год.): Позаурочна діяльність у школі. Поняття позакласної і позашкільної роботи. Форми організації позакласної і позашкільної роботи, масові групові, та індивідуальні форми виховної роботи, їх характеристика. Характеристика окремих форм виховної роботи</p>	<ol style="list-style-type: none"> 3. Кульневич С.В. Виховна робота в сучасній школі: від колективізму до взаємодії: навч.-метод. посіб. / С.В. Кульневич. – К.: Педагогіка. 2006. 272 с. 4. Поясик О.І., Лаппо В. В. Методика виховної роботи : навч. посібник. – Івано-Франківськ : Видавництво Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2011. 202 с.

Пошуки нових форм позакласної виховної роботи у школі.	Стефаніка, 2011. 202 с.
Завдання для самостійної роботи: Презентуйте нові форми виховної роботи в основній школі.	

Тема 13. Формування колективу, його вплив на виховання особистості.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.): Виховний колектив та його основні ознаки. Зміст, функції та види виховного колективу. Чинники розвитку колективу. Учніське самоврядування в школі та класі. Формальні та неформальні групи. Дитячі та юнацькі громадські організації. Неформальний молодіжний рух.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Методика виховної роботи з використанням народних традицій: методичні рекомендації / Л.Є. Соколова, І.В. Соколова. Кривий Ріг: КДПУ, 2000. 50 с. 2. Воропай О. Перлини української культури: Звичаї нашого народу. Етнографічний нарис. Дніпропетровськ: Арт-Вертеп, 2007. 350 с. 3. Книга класного керівника: Довідково-методичне видання / С.В. Кириленко, Н.І. Косарева. Х.: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2005. 560 с. 4. Кондрашова Л.В. Превентивная педагогіка. К.: Вища школа, 2005. 31 с. 5. Молчан О. Дозвілля як важливий фактор соціально-культурної реабілітації молодих інвалідів // Рідна школа. – 2002. – № 2. С. 29-32. 6. Трухін І.О., Шпак О.Т. Основи шкільного виховання: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. 368 с. 7. Кондрашова Л. Формуючий потенціал навчання у вищій педагогічній школі // Рідна школа. – 2005. – № 8. С. 12-15.
<p>Семінарське заняття (2 год.): Колектив і його види Сутність, зміст, функції виховного колективу Діалектика розвитку колективу Чинники розвитку колективу Учніське самоврядування в школі та класі Формальні та неформальні групи Дитячі та юнацькі громадські організації Неформальний молодіжний рух.</p>	

Змістовний модуль 4. Школотознавство

Тема 14. Система освіти в Україні та інших країнах.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.): Поняття про систему освіти. Соціально-економічні і педагогічні фактори, які впливають на розвиток системи освіти. Структура і принципи побудови системи освіти в Україні. Характеристика законодавчих, нормативних документів, на основі яких функціонують навчально-виховні заклади в Україні: Закон України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Закон «Про вищу освіту», Національна Доктрина розвитку освіти України у ХХІ ст. Сучасні тенденції та найважливіші напрямки у розвитку систем освіти різних країн світу. Шляхи інтеграції України у світовий освітній простір.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Василюк А., Пахоцінський Р., Яковець Н. Сучасні освітні системи: Навч. посіб. Ніжин: НДПУ, 2002. 139 с. 2. Зарубіжна система вищої освіти: навч. посібн. / авт.-упоряд. М. І. Гагарін. Умань: ВПЦ «Візаві», 2017. 102 с. 3. Кучеренко Д. Г., Мартинюк О. В. Стратегії розвитку освітніх систем країн світу: Монографія. К.: ІПК ДСЗУ, 2011. 312 с. 4. Сисоєва С.О., Кристопчук Т.Є. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика: навчальний посібник / С.О. Сисоєва, Т.Є. Кристопчук; Київський університет імені Бориса Грінченка. – Рівне : Овід, 2012. 352 с. 5. Фініков Т. В. Сучасна вища освіта: світові

<p>Семінарське заняття (2 год.): Загальна середня освіта України в контексті освіти країн Європи: тривалість і структура. Характеристика освітніх систем країн Європейського союзу. Моделі профільної середньої освіти в різних країнах.</p>	тенденції і Україна. К: Таксон, 2002. 246 с.
<p>Завдання для самостійної роботи: Підготуйте доповідь із презентацією на тему : «Сучасний стан і тенденції змін освітньої системи України»;</p>	

Тема 15. Основи теорії управління системою освіти.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.): Сутність системного підходу в управлінні системою освіти. Принципи управління. Особливості демократизації управління у системі освіти. Ієрархія органів управління системою освіти. Повноваження та обов'язки директора школи та його заступників. Атестація педагогічного персоналу. Особливості внутрішньошкільного контролю.</p>	<p>1. Управління закладами освіти: теорія, історія, практика : колективна монографія [Безлюдна Н.В., Бойченко В.В., Бялик О.В., Гагарін М.І. та ін.] / за заг. ред. О.Л. Кірдан. – Умань: Візаві, 2020. 290 с.</p> <p>2. Нові підходи до управління освітнім закладом в умовах реформування освіти : методичний посібник для керівників закладів загальної середньої освіти / уклад. : Л.М. Михайлова, Л.М. Савенко, В.С. Стасюк. Харків : «Друкарня Мадрид», 2018. 98 с.</p>
<p>Семінарське заняття (2 год.): Створення ефективного освітнього простору закладу загальної середньої освіти. Інноваційні освітні тренди. Альтернативні школи. Сучасні орієнтири змісту управлінської діяльності керівника закладу загальної середньої освіти.</p>	

6. Політика курсу

Політика щодо відвідування навчальних занять

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на лекційних і семінарських заняттях. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав був відсутній на семінарському занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використував надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущене заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Політика академічної доброчесності

Студенти мають дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності в ІДГУ». Наявність академічного плагіату в студентських доповідях є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час

проведення модульної контрольної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

7. Проміжний і підсумковий контроль

Форма проміжного контролю

Модульна контрольна робота проводиться в письмовій формі та включає теоретичне запитання та практичне завдання, відповіді на які дають можливість оцінити рівень оволодіння знаннями з теоретичних основ підготовки фахівців для вищої освіти у зарубіжжі, а також вміння комплексно застосовувати ці знання у процесі розробки авторських програм навчальних дисциплін.

Зразок модульної контрольної роботи

1. Визначте принципи підготовки фахівців для вищої освіти у зарубіжних країнах.
2. Продемонструйте фрагмент інтерактивного практичного заняття програмою підготовки магістрів у закладах вищої освіти Німеччини.

Форма підсумкового контролю – екзамен.

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	відмінно
70-89	добре
51-69	задовільно
1-50	незадовільно

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	40 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0,4	10 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи	50 балів (підсумковий контроль) – за результатами відповідей на екзамені
Мінімальний пороговий рівень	20 балів (поточний контроль)	6 балів (проміжний контроль)	25 балів (підсумковий контроль)

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного, проміжного та підсумкового контролю. Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях та результати самостійної роботи. Нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «Положення про порядок оцінювання навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ».

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при

	висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
Анотування наукових статей	5
Реферат	5
Розробка соціально-педагогічного проекту	5
Презентація	5

Критеріями оцінювання *анотації наукових статей* є вміння здобувача стисло визначати ключові позиції, які викладені автором у статті. Оцінювання *реферату* здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела. Критеріями оцінювання *проекту* є здатність здобувача визначити тему, мету, етапи проектування, способи оцінки результатів проектної діяльності майбутніх фахівців. Критеріями оцінювання *презентації* є її відповідність змісту доповіді здобувача за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

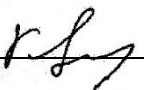
Максимальна кількість балів за відповідь на 1 питання складає 15 балів. Критеріями оцінювання є: повнота відповіді, здатність до критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи та робити висновки.

Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Підсумковий контроль здійснюється в усній формі. Здобувачі освіти готуються до екзамену за переліком орієнтовних питань.

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного, проміжного та екзаменаційного контролю.

Викладач

Кічук Н.В.

Затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки і спеціальної освіти
протокол № 1 від «30» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

Звєкова В.К.